TALENT ON STAGE @ BOOK

MINDERHEDEN FORUM

&

AP HOGESCHOOL ANTWERPEN

PRESENTEREN

18 SUCCESVERHALEN UIT DE DIVERSITEIT VAN HET ONDERWIJS

ARENBERG

Onderwijstalent

JOB-, INFO- EN OPLEIDINGSPUNT VOOR LEERKRACHTEN

Affiche avond in Arenberg

Inleiding

Dat gedreven leraren belangrijk zijn voor jongeren hoeven we je niet te vertellen. Ze wakkeren interesses aan en vormen een brug tussen school en thuisomgeving. Veel jongeren met migratieachtergrond vinden op school nog te weinig rolmodellen en figuren aan wie ze zich gemakkelijk kunnen identificeren. Mede daardoor kiezen te weinig van die jongeren op hun beurt voor het beroep van leerkracht. Een leerkracht voor de klas die eenzelfde leefwereld of achtergrond deelt met die jongeren werkt nochtans motiverend en inspirerend.

Daarom stimuleert en ondersteunt het Minderhedenforum initiatieven die diversiteit in het lerarenberoep promoten. Zo sloeg het Minderhedenforum de handen in elkaar met de opleiding 'journalistiek' van de AP Hogeschool. Studenten journalistiek gingen de rolmodellen achter de vele succesverhalen uit het onderwijs, opvoeden en opgroeien in Antwerpen interviewen. Want goede voorbeelden tonen werkt aanstekelijk om jongeren, maar ook het onderwijsveld te inspireren.

Zo is het idee voor het event Talent on Stage ontstaan. Door uit het werkveld good practices te tonen voor een groot publiek kan men zien dat meer diversiteit in het lerarenkorps een echte meerwaarde geeft. De eerste Talent on Stage-avond vond plaats op dinsdag 8 mei 2018 in De Roma. In 2020 was het voorzien op 1 april in de Arenberg, door het corona-virus is dit echter afgelast geworden. Vandaar dat we ervoor gekozen hebben in samenwerking met AP ook de sprekers van in de zaal in dit boekje een plaats te geven.

Gemotiveerden rond de tafel brengen is al langer een gepast antwoord op nieuwe noden en uitdagingen. Er zijn al heel wat goede voorbeelden in ons onderwijs te vinden, mensen die tonen dat het wel kan. Een aantal van die voorbeelden willen we in dit boekje tonen. Veel leesplezier!

Landry Mawungu, directeur
Minderhedenforum vzw
www.minderhedenforum.be

"Verhalen van vluchtelingenkinderen kunnen confronterend zijn"

Fadoua Habbani (24) heeft Marokkaanse roots en werkt als lerares en leerlingenbegeleidster in het OKAN-onderwijs in Antwerpen. "Dat er zo weinig leraren met een migratieachtergrond in ons onderwijs staan, motiveerde mij."

Door: Matan Grouper

Fadoua werkt nu enkele maanden in het OKAN-onderwijs. "OKAN, staat voor Onthaalklassen voor Anderstalige Nieuwkomers", zegt Fadoua. "Dat is een school voor leerlingen die minder dan een jaar in België zijn en de Nederlandse taal nog niet goed kennen. Het is een mix van anderstalige kinderen, kinderen die hier zonder ouders zitten en vluchtelingen. Ze moeten hier eerst Nederlands leren. Na een of twee jaar kunnen ze de stap naar het secundair onderwijs zetten."

Moeilijke situaties

"De verhalen die je hoort, kunnen best pijnlijk en confronterend zijn", onthult Fadoua. "Al doende leer je met die doelgroep om te gaan, hoewel ik toch al situaties heb gehad waarbij ik echt niet wist hoe ik moest reageren. Zo had ik bijvoorbeeld een leerling die zichzelf tijdens de les sneedt. Dat maakte me emotioneel."

In haar middelbare tijd had Fadoua geen leraren met migratieachtergrond, wat volgens haar nochtans een meerwaarde kon zijn. "Vaak zie je mensen zonder migratieachtergrond als agenten, directeurs en leraren. Dat geeft ons de indruk dat het niet voor ons bedoeld is."

Naam: Fadoua Habbani
School: Stedelijk lyceum Cadix
Adres: Noorderlaan 52C, 2060 Antwerpen
Nummer: 03 289 16 60
Website: https://www.stedelijkonderwijs.be/stedelijklyceumcadix

"Geloof in jezelf en ga ervoor, dan lukt alles"

"Leerkrachten geven soms verkeerd advies aan jongeren met een andere etnische achtergrond", zegt doctoraatstudente sociologie Loubna Ou-Salah (26). Dat komt doordat sommige leerkrachten verblind zijn door stereotypen en vooroordelen.

Door: Manon Van Hauwaert

Loubna kreeg op de middelbare school meermaals het advies om voor een meer praktijk gerichte studierichting te kiezen. Toch hield ze voet bij stuk en ze bewees dat haar migratieachtergrond niets te maken heeft met intelligentie.

"Als vrouw moet je jezelf altijd harder bewijzen. Zeker met een andere migratieachtergrond", benadrukt Loubna. Leerkrachten adviseerden haar om BSO te gaan studeren, omdat ze te speels was. Haar mama was het daar niet mee eens en stuurde haar naar een andere school.

Ventileren

Na het tweede middelbaar wilde Loubna Humane Wetenschappen studeren maar opnieuw steunde de school haar keuze niet. "Mijn klastitularissen zeiden me dat die richting op lange termijn te zwaar zou worden." Toch koos Loubna voor Humane Wetenschappen. "Ik kreeg zelfs faalangst omdat ik zo hard wou bewijzen dat ik deze studierichting aankon."

Gelukkig kreeg Loubna de steun van haar familie, vooral haar mama stond dag en nacht voor haar klaar. "Bij haar kon ik ventileren. Als mijn mama er niet stond, was ik waarschijnlijk gestopt met studeren omdat ik er niet gelukkig van werd."

Nu studeert en werkt Loubna aan de UA in het departement sociologie. Haar raad voor jongeren met een migratieachtergrond luidt: "Ga ervoor. Als je je ervoor inzet dan lukt het ook."

Naam: Loubna Ou-Salah
School: Universiteit Antwerpen
Adres: St-Jacobstraat 2, 2000 Antwerpen
Telefoon: 03 265 52 64
Website: https://www.uantwerpen.be/

"Mijn etnische achtergrond was mijn drijfveer"

Ali El Marchouhi was toen hij startte een van de eerste wiskundeleerkrachten met Marokkaanse roots. Hij bewijst dat je achtergrond niet hoeft te bepalen welk beroep je uitoefent.

Door: Jana Huysmans

"Ik denk dat ik wel een voorbeeld ben voor mijn leerlingen. Mijn leerlingen hadden nooit verwacht dat een Marokkaan hen wiskunde zou geven", vertelt Ali. "Hoewel scholen steeds diverser worden, blijft het leerkrachtenkorps voornamelijk blank."

De scholen moeten zich aanpassen

"Toen ik zelf in het lager onderwijs zat, had ik uitsluitend blanke leerkrachten. Dat heeft mij nooit tegengehouden om te solliciteren voor leerkracht. Het was juist mijn drijfveer", zegt Ali. "Ik merk dat we er nu op vooruitgaan. We hebben drie Marokkaanse, een Afrikaanse en een Russische leerkracht. Ook in de klassen zie je verschillende culturen.

Veel ouders zijn het Nederlands niet machtig. We voorzien een tolk tijdens oudercontacten zodat ze de nodige en juiste informatie meekrijgen. Dat kan een familielid zijn die wel Nederlands verstaat of een leerkracht die bijvoorbeeld naast Nederlands ook Arabisch spreekt.

Scholen proberen zich aan te passen aan die culturele verschillen, maar het onderwijs heeft toch nog een lange weg te gaan."

Naam: Ali El Marchouhi
School: Stedelijk lyceum Linkeroever
Adres: Gloriantlaan 60, 2050 Antwerpen
Nummer: 03 292 90 50
Website: https://www.stedelijkonderwijs.be/stedelijklyceumlinkeroever

"We hebben onszelf leren lezen en schrijven"

Soumaya El Allachi, coördinator in het Stedelijk Lyceum Waterbaan in Deurne, wil leerlingen motiveren om hard te werken zodat ze later een mooi leven kunnen opbouwen.

Door: Wouter Van Biezen

Soumaya heeft Marokkaanse roots. "Mijn vader kwam in de jaren zestig naar hier als economische vluchteling, later is mama gevolgd om ons gezin te herenigen."

Soumaya komt uit een gezin van zeven kinderen. "Mijn ouders waren in het begin de Nederlandse taal niet machtig. Mijn vader werkte lang als arbeider in Antwerpen en pikte zo de taal op. Mama daarentegen bleef altijd thuis en zorgde voor ons. Ze had haar handen letterlijk en figuurlijk vol."

Mooie toekomst

Onderwijs was heel belangrijk in Soumaya's gezin. "Voor mijn ouders naar België kwamen, werkten en leefden ze als herders in de bergen. Daarna hebben ze hier een leven lang gezwoegd. Mama en papa vonden het belangrijk dat we een goede opleiding genoten en hebben daar veel energie in gestoken. We kregen de nodige modelen om naar school te gaan en te studeren."

"Ondersteuning op studiegebied zat er dan weer niet in. We leerden onszelf lezen en schrijven," zegt Soumaya "Nederlands leerden we door het te horen op school. We moesten alles zelf doen en dat heeft me de motivatie gegeven om verder te studeren. Ik wou voor mezelf in de eerste plaats een beter leven creëren. Dat probeer ik nu ook door te geven aan mijn leerlingen zodat zij ook een mooie toekomst kunnen uitbouwen."

Naam: Soumaya El Allachi
School: Stedelijk Lyceum Waterbaan
Adres: Waterbaan 157, 2100 Deurne
Telefoon: 03 292 66 70
Website: https://www.stedelijkonderwijs.be/stedelijklyceumwaterbaan

"Even de wereld intrekken zorgt voor een bewustere studiekeuze"

Van leraar op de Scheepvaartschool en zijn engagementen in de politiek tot een optreden op televisie 'Een kwestie van geluk'. Farid Hemdane blijft een wereldverbeteraar. "Een idealist", zo zegt hij het zelf. Als leraar merkt hij des te meer de nood aan diversiteit in het lerarenkorps en pleit hij steeds voor meer verdraagzaamheid en gelijkheid.

Door: Jolien Engelen

"Toen ik hier kwam in 1990, in het era van het Vlaams Blok en Zwarte Zondag, was het moeilijk om een job te vinden", zegt Farid. "Na jaren onder mijn kwalificaties te werken, schoolde ik me op m'n 44ste om tot technisch leraar scheepswerktuigkunde. Tussendoor engageerde ik me in de Antwerpse politiek om zaken in beweging te krijgen."

"Want als leraar merk ik des te meer de nood aan diversiteit in het lerarenkorps. Diversiteit zou vanzelfsprekend moeten zijn. En het feit dat er zo'n gebrek is zegt meer over Vlaanderen dan over de minderheden."

De wereld zien en dan pas universiteit?

"Wist je dat het synoniem van een autochtoon, indigene is? Wel, wij zijn jullie oxigene (lacht). En dat is waar nood aan is: nieuw bloed, nieuwe invalshoeken, nieuwe manieren van denken. Diversiteit is daarin een verrijking. Het Belgisch onderwijs is heel conservatief en ouderwets hierin. Bijvoorbeeld, ik zeg altijd dat de liefde een goede manier is om discriminatie op te lossen. Opgroeien in een gemengde koppel zoals het onze, dat werkt echt."

"Voor ik hier in dit 'boerengat' kwam, had ik de hele wereld al gezien. Ik geloof dat een ruime interesse en een ruim wereldbeeld belangrijk zijn om te slagen. Je kan je syllabus leren, maar daarom slaag je niet in het leven. Men zou alle laatstejaars van het middelbaar even de wereld in moeten sturen. Pas daarna kan je bewuster kiezen voor je toekomst."

"Het Minderhedenforum neemt hier een goed initiatief. Alle klein beetjes helpen. Alles wat ingaat tegen discriminatie, seksisme, agressie… is goed. Maar het is nog een lange weg naar een respectvolle, verdraagzame en gelijke samenleving."

Naam: Farid Hemdane
School: GO! De Scheepvaartschool-Cenflumarin
Adres: Gloriantlaan 75, 2050 Antwerpen
Telefoon: 03 570 97 30
Website: www.descheepvaartschool.be

"Leerlingen zien afstuderen is elk jaar een hoogtepunt"

Hasna Hajji (36), adjunct-directie op het Koninklijk Atheneum Antwerpen, hoopt dat elke school in Vlaanderen ooit een weerspiegeling zal zijn van de samenleving.

Door: Rik Verleije

Aan de slag gaan in het Koninklijk Atheneum in Antwerpen was een bewuste keuze voor Hasna, zelf moeder van vier. "Uit mijn ervaring met jongeren als psychotherapeute koos ik bewust voor een multiculturele school. In de functie die ik nu heb, kan ik eerder preventief werken, en voor een groter publiek. Op die manier hoop ik iets voor jongeren met diverse achtergronden te betekenen."

Zware rugzak

"In eerste instantie was mijn familie teleurgesteld. Een job in het onderwijs heeft niet zo veel aanzien." De reacties van haar familie veranderden al snel toen ze merkten hoe gelukkig Hasna werd. De dankbaarheid van leerlingen en ouders betekenen veel voor haar. "Ieder jaar weer leerlingen zien afstuderen is altijd een hoogtepunt", beaamt Hasna.

Trots vertelt ze hoe goed haar school het doet op het vlak van diversiteit. Ze vindt het belangrijk dat een school een weerspiegeling is van de maatschappij. "Leren omgaan met elkaar is een goede voorbereiding op de rest van het leven", benadrukt Hasna "Ik ben altijd blij om te zien wat leerlingen uiteindelijk bereikt hebben. Daarom laten we oud-leerlingen vaak terugkomen en getuigen over hun successen, of ze nu geneeskunde studeren of een pitazaak uitbaten."

Naam: Hasna Hajji
School: Koninklijk Atheneum Antwerpen
Adres: Franklin Rooseveltplaats 11, 2060 Antwerpen
Telefoon: 03 232 70 99
Website: https://www.atheneumantwerpen.be

"Tonen wie 'de vluchteling' echt is"

De Actieve Interculturele Federatie+ (AIF+) is een multiculturele organisatie met meer dan 200 aangesloten lidverenigingen. Educatief medewerker Bachir Bouhaita staat de leden van AIF+ bij en leert Vlaamse leerlingen genuanceerd denken over migratie.

Door: Louise Anthonissen

De hoofdtaak van AIF+ is om culturele verenigingen te ondersteunen. "We helpen zowel op administratief vlak als bij het organiseren van activiteiten. Daarbij leggen we bijvoorbeeld uit hoe ze een draaiboek maken en bieden we vormingen aan", legt Bachir uit.

"Daarnaast is het educatieve aspect heel belangrijk voor onze organisatie. Een voorbeeld daarvan is *Mindchangers*. Dat onstond vanuit *Refugee Caravan*, een project uit 2017, waarbij we in een caravan verhalen vertelden over vluchtelingen."

Mooie evolutie

"Met *Mindchangers* trekken we met een vluchteling naar Vlaamse scholen. In de klassen gaan we onder andere gesprekken aan over hoe de weg naar hier verliep, hoe de aankomst hier in België was, hoe het integreren lukt ."

"Het belangrijkste is dat we in de klassen het menselijke aspect aan bod laten komen, omdat we merken dat er nog heel veel onwetendheid is bij leerlingen. In het nieuws wordt altijd gesproken over "de vluchteling", wij willen laten zien wie die vluchteling is."

"Het valt op dat leerlingen in het begin soms fel reageren, maar we zien ook mooie evoluties tegen het einde van het gesprek. Onze missie is geslaagd als de jongere iets leert van ons."

www.vzwaif.be

Naam: Bachir Bouhaita
Organisatie: Actieve Interculturele Federatie+, afdeling Antwerpen
Adres: Vennestraat 98, 3600 Genk
Nummer: telefoon 089/62 15 77, gsm 0496/ 95 16 78
Website: https://www.vzwaif.be/projecten-2/

"Wij verwelkomen iedereen"

Asena Celik (24) geeft les op avAnt Provinciaal Onderwijs. "Onze visie en missie is om leerlingen met elkaar te verbinden" Waarin verschilt deze school van de andere in Antwerpen?

Door: Matan Grouper

"Bij avAnt werken we vooral toekomstgericht", vertelt Asena. "Wij bereiden de leerlingen al vroeg voor op hun toekomst. Ze krijgen praktijkgerichte vakken en doen stages. Onze school probeert dat zo leuk mogelijk te doen en houdt rekening met de noden van leerlingen. Iedereen is hier welkom, ook leerlingen van het buitengewoon onderwijs."

Betrokken leerlingen

Dat Asena Turks is, heeft niet zo'n grote invloed op haar leven als lerares. "Ik ben ook gewoon Belgisch, want ik heb een dubbele nationaliteit. Ik wil zoals alle Belgen hetzelfde behandeld worden en doe hetzelfde bij mijn leerlingen. Het is niet omdat een leerling van Turkse afkomst is, dat ik minder streng ben. De connectie met mijn leerlingen zit goed en ik heb het gevoel dat ze erg betrokken zijn. Misschien komt dat door mijn jonge leeftijd."

Op avAnt is er veel diversiteit tussen de leerlingen, iets wat Asena aanmoedigt. "Bij ons op school heb je enorm veel verschillende afkomsten. Maar ik vind dat net leuk, het is verrijkend om te zien hoe al die verschillende mensen één grote groep vormen."

Naam: Asena Celik
School: avAnt Provinciaal Onderwijs
Adres: Brialmontlei 45, 2018 Antwerpen
Nummer: 03 286 41 40
Website: https://www.avantonderwijs.be/

"Leerkrachten met een migratieachtergrond hebben een streepje voor"

Bilal El Miri (31) studeerde af als ingenieur, maar werkt ondertussen al vijf jaar als leerkracht wetenschappen- wiskunde op het Koninklijk Atheneum in Antwerpen. "In het onderwijs kan je echt een verschil maken. Iemand zien slagen geeft enorm veel voldoening."

Door: Rik Verleije

Bilal vond het altijd zeer interessant om te onderzoeken hoe dingen in elkaar zitten en hoe ze werken. Een job als ingenieur leek dan ook een logische volgende stap. Na vijf jaar gewerkt te hebben als ingenieur, bracht het toeval hem bij het scrollen op internet een jobaanbieding als leerkracht. "Op zaterdag stuurde ik uit interesse een mailtje, op maandag kreeg ik al een telefoontje met de vraag of ik op gesprek wilde komen".

Afkomst herkennen

Bilal erkent dat het tekort aan wiskundeleerkrachten wel een rol speelde in zijn verhaal. Waar hij als persoon met migratieachtergrond vaak een achterstand had, had hij hier in zekere zin een streepje voor. "Ik heb mij hier nog nooit benadeeld gevoeld vanwege mijn achtergrond. Leerkrachten met een migratieachtergrond snappen vaak beter de context van jongeren in dezelfde situatie. Ik vind het belangrijk dat jongeren hun afkomst blijven erkennen en dat ze klaarstaan voor iedereen in nood."

"Ik blijf het wel jammer vinden dat velen vinden dat leerkracht geen hoogstaand beroep is", zegt Bilal. "In andere culturen is dat totaal niet het geval. Ik zie het als een persoonlijke missie om mensen naar het onderwijs te brengen. Misschien moet er meer ingezet worden op een zij-instroom naar het onderwijs. De combinatie van les en privémarkt kan net heel interessant zijn."

Bijlespraktijk

Bilal geeft in corona-tijden ook online (bij)les via XKwadraat op zijn Youtube-kanaal: https://www.youtube.com/user/elbilal1988

Naam: Bilal El Miri
School: Koninklijk Atheneum Antwerpen
Adres: Franklin Rooseveltplaats 11, 2060 Antwerpen
Telefoon: 03 232 70 99
Website: https://www.atheneumantwerpen.be

deze
V!P
bouwt een
ruimteschip

"Het onderwijs moet flexibel zijn voor mensen met een diverse achtergrond, niet andersom"

Evy Beniest, ondersteuner inclusief onderwijs bij het Gemeenschapsonderwijs, is ervan overtuigd dat elk kind mogelijkheden heeft. "Waarom lukt het dan niet om een inclusieve schoolomgeving vorm te geven?" Die vraag zette Evy ertoe aan om de stap naar het onderwijs te zetten.

Door: Rik Verleije

"De focus ligt vandaag soms nog te veel op de beperkingen van een persoon, en niet op de mogelijkheden die die persoon bezit", zegt Evy. "Een beperking of een andere achtergrond worden nog vaak gezien als een uitdaging. Nochtans zijn net dat zaken waar kansen en mogelijkheden in zitten. Er moet dan ook extra ingezet worden op gelijke onderwijskansen."

Rolmodellen zijn volgens Evy dan ook belangrijk in het onderwijs. "De nieuwe leerkracht is een verbinder. Het team van leerkrachten zou een weerspiegeling moeten zijn van de leerlingen. Leerkrachten die hun achtergrond delen met een leerling, zijn soms beter in staat om hindernissen te detecteren en weg te werken. Zulke herkenbare figuren zorgen er ook voor dat leerlingen beter presteren. Wij geloven in een school als plaats waar elk kind tot leren komt en we zoeken leerkrachten die elk kind motiveert", legt Evy uit.

Leerkracht als verbinder

"Het is belangrijk om in dialoog te gaan met mensen en het beleid aan te passen aan hun noden". Evy haalt het voorbeeld aan van een school in Merksem, Atheneum MXM Merksem. "De school probeert met een flexibel onderwijsmodel in te spelen op de noden van kinderen en hindernissen weg te werken. Daarbij geloven ze heel hard in het idee van verbondenheid."

Naam: Evy Beniest
Organisatie: GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap
Adres: Willebroekkaai 36, 1000 Brussel
Telefoon: 02 790 92 00
Website: www.g-o.be

100%
RECY
CLED
PET
HACK
BELGIUM

"Ook jongeren kunnen een impact hebben op de maatschappij"

Technologie, innovatie en jongeren. Dat zijn de drie zaken waarop Deepak Mehta zich focust. Door zijn werk bij Technopolis en het geven van workshops wil hij jongeren de technologische tools geven om zelf problemen aan te pakken.

Door: Demi Feron

"Vanaf het begin wist ik al dat ik me wou inzetten voor jongeren", zegt Deepak. "Via mijn werk bij Technopolis wil ik jongeren begeesteren met technologie. Ik laat hen zien dat technologie en wetenschap niet alleen saai en droog zijn, maar dat het ook leuk kan zijn. Daarnaast organiseer ik ook workshops en ben ik mede-oprichter van TEDxAntwerp."

Voor iedereen

Deepak merkt dat jongeren vaak het idee hebben dat technologie een verheven iets is. "Jongeren denken dat wetenschap iets is wat enkel beoefend kan worden als je hoogopgeleid bent. Ik wil hen leren dat dat niet het geval is. Want technologie en wetenschap is voor iedereen een mogelijke keuze."

"Het is belangrijk dat we ons tijdens workshops richten op alle jongeren", benadrukt Deepak "Ook passen we de content aan wat er in hun wereld leeft. Het moet toegankelijk blijven, zeker voor die jongeren die anders nooit vrijwillig naar dit soort workshops zullen stappen. Die groep wil ik het meeste aanspreken, om ze kennis te laten maken met elkaar.."

Naam: Deepak Mehta
Organisatie: Technopolis NV en TEDxAntwerp
Adres: Technologielaan 1, 2800 Mechelen
Nummer: 0475 61 26 20
Website: https://www.linkedin.com/in/deeeep/

"Durf hulp te vragen"

Rihab Hajjaji, grondlegger van PEPvzw, was altijd één van de weinige meisjes met een migratieachtergrond in haar school. Na onderzoek ontdekte ze dat er een prestatiekloof bestaat bij jongeren met een andere achtergrond. Dat bracht haar op het idee om een project te starten dat verschillende mensen bij elkaar bracht.

Door: Rik Verleije

Een van die mensen is Nadia El Marnissi, projectcoördinator bij PEPvzw. "Ik herkende het verhaal van Rihab en reageerde meteen op haar oproep. PEPvzw staat in contact met jongeren, ouders en scholen. We voorzien informatie, gaan in gesprek en organiseren bijlessen. Op verschillende manieren helpen we jongeren met diverse achtergronden met hun loopbaan in het onderwijs."

Drempel verlagen

Daarbij merkt PEPvzw dat jongeren met een migratieachtergrond vaak met een gebrek aan motivatie worstelen. "Jongeren twijfelen vaak over hun zelfbeeld, ze linken hun falen aan zichzelf". Iedereen heeft volgens Nadia talent, alleen is er daar in het onderwijs niet altijd de ruimte voor. Leerkrachten spelen daar een belangrijke rol in.

Leerlingen zijn vaak op zoek naar inspiratie en kunnen die vinden bij een leerkracht met een gedeelde achtergrond. "Rolmodellen zijn niet dé oplossing, maar ze zijn wel een eerste stap in de goede richting", zegt Nadia. "Een leerkracht die zelf een migratieachtergrond heeft, verlaagt de drempel voor gelijkaardige jongeren. Er blijven echter structurele problemen die een rol spelen, zoals het hoofddoekenverbod of schoolsegregatie. PEPvzw werkt alvast mee aan een stap in de goede richting."

www.pepvzw.be

Naam: Nadia El Marnissi
Organisatie: PEP vzw
Adres: Wittestraat 116/bus 2, 2020 Antwerpen-Kiel
Telefoon: 0483 16 61 32
Website: www.pepvzw.be

"Vroeger was ik zelf een enfant terrible"

Donald Van Achteren (28) werd geboren in Congo, geadopteerd door een Belgisch koppel en grootgebracht in een gezin van vier. Door die situatie voelde Donald zich geen volledige Belg, noch Congolees. Op school was hij geen heilig boontje, maar vandaag staat hij met volle goesting in het onderwijs. "Bij het betreden van het klaslokaal geef ik elke leerling een *handshake* en zeg ik dat ik blij ben met hun aanwezigheid."

Door: Rik Verleije

Momenteel geeft Donald godsdienst aan de leerlingen van Don Bosco in Hoboken. Toch was dat niet de job die hij voor ogen had. "Vroeger speelde ik voetbal op een redelijk hoog niveau", vertelt hij. "Ik hoopte dan ook dat ik het zou maken als profvoetballer. Door de vele blessures besloot ik uiteindelijk verder te studeren."

Rolmodel

"Ik heb al veel fouten gemaakt, maar daar leerde ik telkens uit", bekent Donald. "Mijn ouders waren op dat vlak steeds een rolmodel voor mij, ook al besefte ik dat niet altijd. Vroeger was ik een 'enfant terrible' voor veel leerkrachten. Gelukkig komt het verstand met de jaren en kijk ik nu anders naar het leven."

"Ik besefte al vrij snel dat ik op een dag de volgende generatie wilde inspireren", zegt Donald. "Ik wil leerlingen helpen om het beste uit zichzelf te halen. Dat probeer ik ook te doen tijdens de les. Ik maak leerstof persoonlijk en geef zo een stukje levenservaring mee. De belangrijkste les die ik wil meegeven luidt als volgt: voel je niet te stoer en wees niet bang om later zelf voor de klas te staan."

Naam: Donald Van Achteren
School: Don Bosco
Adres: Salesianenlaan 1, 2660 Hoboken
Telefoon: 03 828 00 95
Website: http://www.donboscohoboken.be/

"Twijfel niet aan jezelf, probeer het gewoon"

Laila Zaimi (29) is zorgcoördinator van de kleuterschool van Sint-Ludgardisschool, campus KVO, in Merksem. Daarvoor was ze zes jaar actief als leerkracht. Als kind werd ze door haar klasgenootjes soms als 'anders' gezien en behandeld. Die ervaring heeft haar, mede dankzij de steun van haar leerkrachten, niet tegengehouden om de stap naar het onderwijs te zetten.

Door: Rik Verleije

"Het feit dat mensen er anders uitzien wil niet zeggen dat je hen ook anders moet behandelen." Laila heeft doorheen haar loopbaan al gemerkt dat leerkrachten nog steeds vooroordelen hebben over jongeren met een migratieachtergrond.

De focus van veel leerkrachten ligt op het behalen van de eindtermen. Als zorgcoördinator heeft ze de 'luxe' om vanuit een ander perspectief te kijken naar leerlingen. "Ga een gesprek aan en leer mensen kennen. Blijf niet hangen in vooroordelen", is het motto van Laila.

Voorbeeld

Volgens Laila zitten er veel kansen in een divers lerarenkorps. "Leerlingen zijn op zoek naar hun identiteit. Voor leerlingen met een migratieachtergrond kan het helpen als hun leerkracht die ervaring deelt. "Omdat ik dezelfde achtergrond heb, trek ik sommige kinderen aan. Op dat vlak ben ik een voorbeeld. Ook andere kinderen krijgen een bewustzijn van diversiteit als ze me in mijn functie zien."

De toekomst in het onderwijs heeft nog veel te bieden voor Laila. Dat ze kan rekenen op de steun van haar directie en collega's draagt daar zeker aan bij. Tegen jongeren die zelf twijfelen om de stap naar het onderwijs te zetten, zegt ze: "Twijfel niet aan jezelf en probeer het gewoon."

Naam: Laila Zaimi
School: VBS Sint-Ludgardisschool Merksem, campus KVO
Adres: Bredabaan 814, 2170 Merksem
Nummer: 03 502 50 10
Webiste: https://www.campuskvo.be/

"Een leerling uit 7 BSO vond het 'raar' dat ik Nederlands gaf"

Mourad Miri (28) geeft les op het PIVA in Antwerpen. Hij kan altijd rekenen op de steun van zijn moeder en kwam mede daardoor in het onderwijs terecht. Volgens Mourad zijn extra inspanningen naar anderen toe meer dan welkom: "Geef eens een compliment of probeer iets te leren van andere culturen."

Door: Rik Verleije

"Het is spijtig genoeg nog steeds 'raar' voor onze leerlingen dat een in hun ogen 'hoger gediplomeerde allochtoon' Nederlandse les geeft aan autochtone jongeren", zegt Mourad. "Daarnaast is het ook 'raar' omdat het systeem niet voor mensen zoals ik gemaakt is. Het onderwijssysteem, de arbeidsmarkt en huisvesting zijn niet gemaakt voor allochtonen. En dan zwijg ik nog over de negatieve stereotypes."

Ondanks de vele obstakels is Mourad er toch in geslaagd om een succesvolle carrière op te bouwen. Dat heeft hij vooral te danken aan zijn moeder. "Mijn moeder is een analfabete Marokkaanse weduwe die erin slaagde om vier kinderen alleen op te voeden. Ze creëerde een warm nest waarin ik emotioneel, fysiek, financieel en spiritueel nooit iets te kort kwam".

Alle beetjes helpen

"Met mijn verhaal wil ik iedereen inspireren om meer positieve signalen te sturen in de richting van kansarme jongens en meisjes", vertelt Miri. "Niet iedereen hoeft natuurlijk zo'n Herculeaanse inspanning te leveren als mijn moeder, maar alle beetjes helpen. Als je open probeert te staan voor andere culturen en anderen af en toe eens een complimentje geeft, is dat al meer dan genoeg."

Naam: Mourad Miri
School: PIVA
Adres: Desguinlei 244, 2018 Antwerpen
Telefoon: 03 242 26 00
Website: www.piva.be

Foto: LuK Colette

"Diversiteit is het heden, superdiversiteit is de toekomst"

Alain Mahjoub is urgentiearts, psychotherapeut en auteur van het boek: Jij bent, dus ik ben. Daarin pleit hij voor een wereld waarin zorg en verbondenheid centraal staat. "Op die manier kunnen we bouwen aan een samenleving waarin iedereen een positieve bijdrage kan leveren."

Door: Rik Verleije

Naast zijn professionele activiteiten is Alain ook actief bij Safe Space. Safe Space is een organisatie in Antwerpen die jongeren helpt door middel van vormingen, educatieve reizen en therapeutische ondersteuning. Daardoor komt hij vaak in contact met jongeren van een andere origine. In het lager onderwijs heeft hij zich lang een vreemde eend in de bijt gevoeld. Alain heeft ook een gemengde afkomst: "De leerkrachten op school leken aanvankelijk vaak wat bevooroordeeld. Pas in het vijfde leerjaar was er een leerkracht die echt in mij geloofde."

"Door die goede ervaring was het middelbaar een tochtje in het park", bekent Alain. "In het vijfde middelbaar had ik een Marokkaanse leerkracht voor het vak Islamitische godsdienst. Hij was enorm begaan met de leerlingen en had een verrassend progressief beeld van de Islam: een dat vooral verbindend en helend wilde zijn."

Andere visie op de samenleving

Het huidige rechtse klimaat is Alain een doorn in het oog: "Polariserende politici krijgen vaak hun zin in streken waar weinig mensen van andere origine wonen. Waar er wel veelvuldig contact is tussen mensen met diverse achtergronden wordt de ballon van haat en polarisatie snel doorprikt. Net daarom is diversiteit bij leerkrachten zo belangrijk. Wie geïnspireerd raakt door een leerkracht van andere origine, ontwikkelt voortaan een andere visie op de samenleving. Een visie die gebaseerd is op inclusie en de samenwerking aan gezamenlijk geluk, in plaats van een zoektocht naar zondebokken."

Naam: Alain Mahjoub
Organisatie: Safe space vzw
Plaats: Kerkstraat 159, 2060 Antwerpen-Noord
Website: https://safespacevzw.be

"Er is een duidelijk verschil tussen diversiteit voor en in de klas"

"Als ik terugdenk aan mijn schoolcarrière kan ik geen enkele leerkracht met een andere etnische achtergrond opsommen. In de klas daarentegen was diversiteit duidelijk aanwezig. Veel van mijn vrienden hebben een andere achtergrond en daar is helemaal niets mis mee. Zoals Ali El Marchouhi zei: "De culturele verschillen zijn steeds meer voelbaar, maar het onderwijs heeft nog een lange weg te gaan." Ik ben ervan overtuigd dat mijn kinderen in het onderwijs terechtkomen waar het zowel in als voor de klas zeer divers zal zijn."

Jana Huysmans

"Loubna 's verhaal veranderde mijn blik op het onderwijs compleet"

"Toen Loubna Ou-Salah (26), doctoraatstudente sociologie, haar verhaal vertelde stond ik met mijn mond vol tanden. Ik had er nooit bij stilgestaan dat niet iedereen op school dezelfde behandeling krijgt of dat factoren zoals een migratieachtergrond iemands schoolcarrière beïnvloeden. Elke school moet de leerlingen motiveren om alles uit de kast te halen ongeacht huidskleur, religie of achtergrond. Ik ben blij dat ik de kans kreeg om aan dit project mee te werken. Mijn blik op het onderwijs is compleet veranderd, ik hoop dat er meer geïnvesteerd wordt in gelijke kansen in het onderwijs. Want zoals mensenrechtenactivist Malcolm X ooit zei: "Education is the passport to the future."

Manon Van Hauwaert

Colofon

Redactie
Studenten AP journalistiek: Matan Grouper
Manon Van Hauwaert
Jana Huysmans
Wouter Van Biezen
Jolien Engelen
Louise Anthonissen
Demi Feron
Klare De Meyer

+ Rik Verlije
Stagiair onderwijs Minderhedenforum,
interuniversitaire Opleiding
'master in Gender en diversiteit'

Eindredacteur
Ann Laenen

Vormgeving
Cleo Stordiau

Begeleiding
Wouter Frateur, lector

Coördinatie
Luc Van Berlo, project Talent on Stage
luc.vanberlo@minderhedenforum.be

Samenwerking:
AP Hogeschool
Journalistiek
Meistraat 5
2000 Antwerpen
03 220 55 40
www.ap.be
&
Minderhedenforum
Vooruitgangstraat 323/4, 1030 Brussel
www.minderhedenforum.be

Er zijn al heel wat goede voorbeelden over succesvol omgaan met diversiteit in ons onderwijs te vinden, mensen die tonen dat het beter kan. Een aantal van die voorbeelden willen we in dit boekje tonen.
Veel leesplezier!

MINDERHEDEN FORUM & AP HOGESCHOOL ANTWERPEN

Verantwoordelijke uitgever
Minderhedenforum, Hüseyin Aydinli, Vooruitgangstraat 323/4, 1030 Brussel